

Folketingets Social- og Ældreudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
sm@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2021 - 6930

Doknr.
487128

Dato
14-01-2022

Folketingets Social- og Ældreudvalg har d. 4. oktober 2021 stillet følgende spørgsmål nr. 914 (alm. del) til social- og ældreministeren, som hermed besvares endeligt. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Trine Torp (SF).

Spørgsmål nr. 914:

"Vil ministeren komme med et bud på, hvad det vil koste at etablere en lovsikret ret for børn og voksne til ambulans behandling for vold, som den Mødrehjælpen har beskrevet i deres henvendelse af 9. september 2021 til Social- og Ældreudvalget, jf. SOU alm. del – bilag 385, og som ligeledes blev drøftet i et foretræde den 30. september 2021 i Social- og Ældreudvalget, hvor Mødrehjælpen deltog sammen med Dialog mod Vold?"

Svar:

I henvendelsen fra Mødrehjælpen opfordres der til, at der etableres en lovsikret ret til ambulans behandling for børn og voksne, der oplever vold i deres nære relationer. Tilbuddet skal være et alternativ til et ophold på et krisecenter.

Det skal understreges, at kommunerne allerede i dag skal træffe beslutning om foranstaltninger til børn og unge, når barnet eller den unge har behov for særlig støtte, uanset hvad årsagen til støttebehovet er. Foranstaltninger kan for eksempel være behandling af barnet eller den unges problemer, herunder ambulans psykologbehandling. Kommunerne kan vælge at benytte egne interne leverandører eller eksterne leverandører, herunder civilsamfundsorganisationer som udførende led. Afgørelse om behandling kan træffes, uanset om forældremyndighedsindehaveren samtykker.

Dertil kommer, at en kommune har pligt til at benytte et af de danske børnehuse som led i den børnefaglige undersøgelse, hvis der er viden eller mistanke om, at et barn har været udsat for overgreb, og når politi eller sundhedsvæsen er involveret i sagen. I børnehusene samles relevante myndigheder for at sikre en koordineret og tværfaglig indsats af høj kvalitet i sager om seksuelle eller voldelige overgreb.

Ambulans behandling og forudsætninger ved beregning

I svaret lægges til grund, at målgruppen er voksne, som udsættes for vold i nære relationer, samt deres børn. Det er vanskeligt at estimere, hvad de samlede omkostninger forbundet med ambulans behandling vil være, da det vil afhænge af forslagens konkrete udformning og indhold.

Det lægges til grund for denne besvarelse, at rettigheden følger et selvmøder-princip, hvor voksne, der oplever vold i nære relationer, samt deres børn selv

kan henvende sig og bede om hjælp. Selvmøderprincippet medfører dog, at det bliver vanskeligt for kommunerne at styre indsatsen, hvorfor der er risiko for højere udgifter. Beregningen omfatter ikke et estimat af eventuelle udgifter til godkendelse af tilbud, visitation eller, at der vil være klageadgang. Såfremt disse elementer skal være en del af modellen, vil der derfor skulle afsættes yderligere midler hertil. Endelig er det vanskeligt at estimere omfanget af den potentielle målgruppe, samt hvor mange der vil benytte sig af tilbuddet. Der knytter sig derfor meget stor usikkerhed til besvarelsen af spørgsmålet.

Det antages beregningsteknisk, at enhedsudgifter til den ambulante behandling vil svare til det psykologbehandlingsforløb, som tilbydes kvinder og ledsagende børn, der tager ophold på et kvindekrisecenter efter servicelovens § 109, stk. 8 og 9, dvs. 10 timers psykologbehandling for kvinder og 4-10 timers psykologbehandling for ledsagende børn, hvor behandlingen vil forstås af en autoriseret psykolog. Det bemærkes i den forbindelse, at der ved en times psykologbehandling forstås konsultationer, der varer 45-60 minutter, og at honoraret herfor inkluderer de opgaver, som er relateret til den konkrete konsultation, herunder forberedelse, afregning, tidsbestilling, føre optegnelse mv.

Beregningen baserer sig alene på direkte udgifter til et psykologbehandlingsforløb efter en vægtet timeløn for hhv. kommunalt ansatte psykologer og privatpraktiserende psykologer. Der tages ikke højde for eventuelle udgifter forbundet med tolkebistand, transport for tolkebistand og omkostninger forbundet med tilsyn af ordningen. Der er i beregningen heller ikke medtaget udgifter for administration eller sagsbehandling.

Derudover tages der i beregningerne udgangspunkt i, at ikke alle i målgruppen vil benytte alle ti timers behandling, ligesom nogle vil fravælge ordningen. Til beregningerne bruges derfor en benyttelsesgrad på ca. 80 pct., som baserer sig på resultat fra en tidligere evaluering af psykologbehandlingstilbud på krisecentre¹. Det skal desuden bemærkes, at en del af målgruppen allerede modtager hjælp fra kommunerne og civilsamfundet.

Data og opgørelsesmetode

Til at estimere, hvor mange der vil benytte tilbuddet om ambulante voldsbehandling, anvendes kvindekrisecenterstatistikken, som varetages af Danmarks Statistik og omfatter alle kvinder og ledsagende børn med ophold på et kvindekrisecenter (§ 109) i løbet af et år. Derudover anvendes LOKK - Landsorganisation af Kvindekrisecentres årsstatistik 2019, som bl.a. omfatter henvendelser fra kvinder til kvindekrisecentre.

De to datakilder kan give viden om, hvor mange voldsramte kvinder der i dag rækker ud efter hjælp ved enten at tage ophold på et kvindekrisecenter eller rette henvendelse om at få ophold eller rådgivning. Tallene kan således anvendes som estimat for, hvor mange i målgruppen af voldsudsatte kvinder der forventes at ville tage imod et tilbud om ambulante behandling. Det forventes, at der vil være nogle i gruppen, som ønsker udelukkende at tage ophold på kvindekrisecenter og ikke gøre brug af et tilbud om ambulante behandling. Omvendt kan der ligeledes være voldsramte kvinder, som ikke modtager eller søger om hjælp på landets kvindekrisecentre i dag, og som dermed ikke indgår i de to datakilder, som ville tage imod tilbuddet om ambulante behandling. Det kan anses som sandsynligt, at målgruppen for ambulante behandling vil være større end målgruppen for ophold på et krisecenter, da ambulante behandling kan opfattes som et mindre indgribende tiltag. Derudover er der kvinder, som i dag

¹ Socialstyrelsen 2015: "Psykologsamtaler til kvinder på krisecentre. Evaluering af indsatsen"

modtager ambulante behandling og rådgivning hos tilbud forankret i civilsamfundet som Mødrehjælpen, Dialog Mod Vold mv. Disse er ikke omfattet i de to datakilder.

Det er på baggrund af kvindekrisecenterstatistikken muligt at opgøre antallet af børn, som ledsager deres mor på et kvindekrisecenter. Der indgår dog ikke oplysninger i LOKKs årsstatistik om, hvorvidt kvinderne har børn. Antallet af børn af kvinder, som har henvendt sig til kvindekrisecentrene, er derfor skønnet ud fra forholdet mellem antallet af kvinder og ledsagende børn i kvindekrisecenterstatistikken.

Det er ikke muligt med data at opgøre omfanget af mænd, som tager ophold på og henvender sig til et krisecenter. Til at estimere omfanget af mænd og medfølgende børn anvendes forholdet mellem antallet af mænd og kvinder, der er skønnet at blive udsat for fysisk partnervold årligt (hhv. 19.000 og 38.000 mænd og kvinder²).

Derudover viser LOKKs årsstatistik udelukkende antallet af henvendelser og ikke antallet af kvinder, der har henvendt sig. Der kan således være kvinder, som har henvendt sig flere gange og dermed vil indgå flere gange i opgørelsen. Ligeledes kan der være kvinder, som både har henvendt sig til og taget ophold på et kvindekrisecenter, og som dermed også vil indgå flere gange i opgørelsen.

Det forudsættes desuden i opgørelsen, at mænd henvender sig til krisecentrene i samme grad som kvinder, og at de har lige så mange ledsagende børn med sig. Der findes dog tal fra 2014, som peger på, at mænd, som tager ophold på mandekrisecentre, har færre børn med.³

Omkostninger forbundet med en lovsikret ret til ambulante behandling

Da der er stor usikkerhed forbundet med, hvor mange voksne og børn der kan forventes at benytte sig af tilbuddet om ambulante behandling, beregnes omkostningerne for tre mulige målgrupper: 1) antallet af personer på krisecentre, 2) antallet af personer, der henvender sig til krisecentre, og 3) både antallet af personer, der tager ophold på og henvender sig til krisecentre.

Med afsæt i ovenstående kan det skønnes, at mellem ca. 4.600 og 21.100 voksne og børn vil tage imod tilbuddet om ambulante behandling. Det vurderes dermed, at en lovsikret ret til ambulante behandling for voldsudsatte børn og voksne vil koste fra ca. 30 mio. kr. op mod 135-140 mio. kr. om året, *jf. tabel 1*.

² Syddansk Universitet 2018: "Vold og seksuelle krænkelser"

³ Socialstyrelsen 2016: "Årsstatistik 2014 – Mænd på mandecentre og mandekrisecentre"

Tabel 1**Skøn over omkostninger forbundet med en lovsikret ret til ambulante behandling for voldsramte voksne og deres børn**

	Kvinder med børn	Mænd med børn	Ledsagende børn	Børn og forældre i alt	Beløb
Personer med ophold på et krisecenter	1.100	600	2.900	4.600	29,8 mio. kr.
Personer, der har henvendt sig til et krisecenter	4.100	2.000	10.500	16.600	107,6 mio. kr.
Beregningsteknisk målgruppe (ophold og henvendelser)	5.200	2.600	13.400	21.100*	136,7 mio. kr.

*Antallet af personer med ophold på et krisecenter og personer, der har henvendt sig til et krisecenter, summer ikke i den beregningstekniske målgruppe, fordi det samlede antal er afrundet til nærmeste hundrede. Sumtotalen for beløb afviger som også som resultat af dette.

Anm.: Antallet af kvinder med børn og ledsagende børn med ophold på et krisecenter er opgjort på baggrund af statistikken over kvindekrisecentre (§ 109), som personer med et ophold i 2019. Kvinder og ledsagende børn med anonymt ophold kan optræde flere gange i opgørelsen. Antallet af henvendelser til krisecentrene er opgjort på baggrund af LOKKs Årsstatistik 2019. I opgørelsen er medtaget henvendelser til kvindekrisecentre (§ 109), foretaget af kvinden selv (ikke af pårørende, myndigheder mv.). Der er opregnet fra 45 krisecentre (der har indberettet til Årsstatistikken 2019), til 54 krisecentre (antal krisecentre ultimo 2019). Årsstatistikken indeholder ikke oplysninger om, hvorvidt kvinderne har børn. Antallet af mødre og børn er beregnet ud fra forholdet mellem antallet af kvinder i alt og antallet af hhv. mødre og ledsagende børn i kvindekrisecenterstatistikken. Kvinder, som har henvendt sig flere gange, optræder flere gange i opgørelsen. Ligeledes optræder kvinder, der både har henvendt sig til et krisecenter og har taget ophold på et krisecenter, flere gange. Kvindekrisecenterstatistikken og Årsstatistikken omfatter udelukkende kvindekrisecentre efter servicelovens § 109. Tilbud, som tilbyder ambulante behandling og rådgivning, som ikke er oprettet og drives efter § 109, er ikke omfattet. Antallet af mænd med børn og ledsagende børn, der hhv. tager ophold på og henvender sig til et krisecenter, er beregnet på baggrund af antallet af kvinder med børn og ledsagende børn. I opregningen er der taget udgangspunkt i forholdet mellem de 38.000 kvinder og 19.000 mænd, der årligt udsættes for fysisk partnervold ifølge tal fra SDU. Der er afrundet til nærmeste 100. Der er stor usikkerhed forbundet med tallene.

Kilde: Egne beregninger på Danmarks Statistiks registerdata og LOKKs Årsstatistik 2019..

Med venlig hilsen
Astrid Krag